

Stanje na tržištu nas sili da redovitim ocjenjivanjem dva puta godišnje ustanovljujemo kvalitetu mlječnih prerađevina mljekara Slovenije, članice Poslovnog združenja za mlekarstvo u Ljubljani. Iz dosadašnjih rezultata vidi se da se prosječna kvaliteta poboljšava, ali ipak kod naših pogona mlječni proizvodi iste vrsti nisu tipizirani.

S ovim prikazom o sadašnjem stanju našeg mljekarstva prigodom spomenute obljetnice našeg stručnog školstva dani su skromni obrisi o stanju u kojem se nalazi naše mljekarstvo, i o nekim ključnim problemima, koje se u bližoj perspektivi moraju uspješnije brže rješavati.

Paralelno s izvođenjem spomenutih nužnih mjera potrebno je garantirati i bolje uvjete rada u Mlekarskom šolskom centru — Kranj osiguranjem suvremene opreme za nastavu i praktičnu obuku.

Sredstva za nabavu učila i nove opreme morat će obezbijediti mljekare te otplaćivati anuitete za opremu nabavljenu uz kredit. Te garancije nikako ne smije preuzeti sama mljekarska industrija SRSL nego i mljekare drugih republika, jer MŠC — Kranj uzgaja i stručni mljekarski kadar za njihove potrebe.

Prigodom 60. obljetnice mljekarskog školstva u ime Poslovnog združenja za mlekarstvo zahvaljujemo se pedagoškom stručnom kadru MŠC i učiteljima za praktičnu obuku, za njihov požrtvovan rad.

Posebno se zahvaljujemo drugu inž. Lašiću za njegov 21. godišnji rad u spomenutom šolskom centru u Kranju koji je vodio od god. 1946. do 1966.

Prof. dr Dimitrije Sabadoš

Zavod za mljekarstvo

Poljoprivredni fakultet Zagreb

JUGOSLAVENSKI JUBILEJ STRUČNOG OBRAZOVANJA IZ MLJEKARSTVA

Mlekarska šola, odnosno Mlekarski šolski center u Kranju održao je 15. XII o. g. proslavu stručnog obrazovanja započetog u Sloveniji prije šezdeset godina. Iz referata inž. F. Forstneriča (2) i inž. M. Hafnera (3), koji su gotovo u cijelosti objavljeni u ovom broju »Mljekarstva«, i stručnih studija S. Šabca (5), I. Benka (1) i dr. (4) vidljivo je da je potreba za sistematskim stručnim školovanjem sazrijevala trideset i više godina. Inicijativom J. Mesara, koji je u Bohinj došao 1863. (1) ili 1864. god. (5, 4), osnivane su sirarske zadruge — Bitnje, 13. III 1873. god. (1) — i za njih organizirani prvi tečajevi iz proizvodnje i prerade mlijeka — T. Hitz, 1873. god. (5, 4).

Prva mljekarska škola, u Vrhniki (6, 7), djelovala je od god. 1907. do 1914. do početka I svjetskog rata. Tek nakon dužeg oporavljanja poljoprivrede od rata osnovana je u Sloveniji druga mljekarska škola, u Škofjoj Loki (1926—1941. god.). I njenu djelatnost prekinuo je rat — II Svjetski (6). Zahvaljujući tradiciji, iskustvu i kadrovima kojima je raspolagala Slovenija, ovaj put samo godinu dana poslije rata (1946. god.), obnovljena je nastava iz mljekarstva u »Mlekarskoj šoli« u Kranju (6).

Mljekarske škole u Sloveniji: Škofja Loka s 57% i Kranj s prosjekom od 60% učenika iz drugih republika SFRJ dale su time i mljekarstvu cijele zemlje kvalitetno jezgro stručnih kadrova. Stručnjaci iz Škofje Loke podnijeli su

s mnogo entuzijazma i izdržljivosti vrlo težak teret u periodu poslijeratne obnove i izgradnje jugoslavenskog mljekarstva. Prihvaćali su tada, kao i danas, apsolvante iz Kranja, cijeneći ih kao saradnike kojima se može s punim povjerenjem povjeriti izvršenje zadataka diktiranih savremenim mljekarstvom. Ovo povjerenje dijele i svi stručnjaci s visokoškolskim mljekarskim obrazovanjem, naročito oni koji su vlastitim praktičnim radom upoznali nekad »Škofju Loku«, a nekad i sada »Kranj«. Ne mjesta nego ove mljekarske škole! Ne samo učione i pogone, nego život i rad, razvijanje smisla za red, čistoću, savjesnost, pažnju, zapažanja i uživljanje u struku, elemente bez kojih nema kvalitetnih rezultata u mljekarstvu. Tako su svoje učenike formirali njihovi učitelji, čije su lične osobine bili živi uzori za ugledanje.

Sretremo li se u praksi — izvan Slovenije — s mljekarskim stručnjakom koji je završio Mljekarsku školu u Škofjoj Loki, reći će s ponosom i ljubavlju da je đak Šabca (S., dipl. ing. agr.), Pavlice (F., stručni učitelj), Graheka (S., sirarski majstor) i Panjana (P., sirarski majstor). A đaci Kranja ne s manje poštovanja i oduševljenja ističu Šabca, Lašiča (A., dipl. inž. agr.), Konjajeva (A., dipl. inž. agr., dr. sveuč. prof.), Forstneriča (F., dipl. inž. agr.), Štroša (F., stručni učitelj), Smoleja (F., mljekarski majstor), Čebašeka (stručni učitelj) i dr. Naravno, ovakvo kratko, intimno oslovljavanje nije direktno. U tim susretima i uspjesima đaka tih škola u proizvodnji kvalitetnih mlječnih proizvoda sadržani su dokazi i priznanja jugoslavenskog mljekarstva svim saradnicima, direktnim i indirektnim realizatorima mljekarskog školstva u SR Sloveniji.

Bivšim ravnateljima mljekarskih škola: prof. Srećku Šabcu (Škofja Loka) i prof. Antonu Lašiču (Kranj) jugoslavensko mljekarstvo iskreno i prijateljski zahvaljuje na rijetko požrtvovnom radu. Njihovom nasljedniku, prof. Francu Forstneriču, i svim saradnicima Mljekarskog školskog centra u Kranju, želi se prigodom ove proslave, u interesu poljoprivrede i zdravlja naroda, daljnje uspjehe na izgradnji mljekarskih stručnjaka — temelja naše savremene mljekarske industrije. Ostvarenje toga cilja, uvjetovano materijalnim sredstvima zajednički je dug i zadatak svih posrednih i neposrednih korisnika rada tog jugoslavenskog obrazovnog centra.

Literatura

1. Benko I.: »Iz historije jugoslavenskog mljekarstva«. Mljekarstvo, Zagreb, 1957, br. 4—5.
2. Forstnerič F.: O 60-godišnjici mljekarskog školstva u Sloveniji.
3. Hafner M.: »Osvrt na mljekarsko školstvo Slovenije i na neke značajne probleme mljekarstva
4. Sabadoš D.: »Bohinjski sir«. Zagreb, 1967 (rukopis kod Poljoprivredne znanstvene smotre Poljoprivrednog fakulteta Zagreb).
5. Šabec S.: »Sirarstvo oko Triglava«. Mljekarstvo, Zagreb, 1956, br. 7—8.
6. Šabec S., Lašič A. i dr.: »50 let mlekarkega šolstva Slovenije«. Kranj, 1957.
7. Valenčič V.: »50 let mlekarstva na Vrhniki«. Vrhnika, 1955.

KAZALO

za XVII — 1967. godište »MLJEKARSTVO«

I Članci i kratke upute iz mljekarstva

	Br.	Str.
Proizvodnja sireva s plemenitim plijesnima u SR Hrvatskoj, prof. dr. Dimitrije Sabadoš, Zagreb	1	1
Određivanje količine bjelančevina u mlijeku primjenom Amidoschwarz metode, dipl. inž. Marija Sotlar, Ljubljana	1	4
Tehnološki aspekti industrijske proizvodnje dječje hrane na bazi mlijeka, prof. dr. Ante Petričić, prof. dr. Ivan Bach i Mr. ph. Zvonimir Matica, Zagreb	1	14
Komparacija metoda reprodukcije tehničkih kultura za maslac, prof. dr. Dimitrije Sabadoš, Zagreb	2	49
Osvrt na proizvodnju sladoleda u Jugoslaviji, dr. Davor Baković i prof. dr. Ante Petričić, Zagreb	2	56
Prilog izučavanju pakovanja travničkog sira u limenke, prof. dr. inž. Natalija Dozet, Sarajevo	3	49
Ekonomika proizvodnje maslaca, dipl. ekon. Dušan Vitković, N. Beograd	3	53
Mikrobiološka kvaliteta i mikrobiološka ispitivanja maslaca, prof. dr. M. Milohnoja, Ljubljana	3	59
Proizvodnja maslaca u metalnoj kubus bučkalici, dipl. inž. Branko Fučić, Zagreb	3	63
Sirutka kao industrijska sirovina, dipl. inž. Matej Markeš, Zagreb	4	79
Poboljšanje maslaca iz kisele pavlake, H. Savadinović i Eva Gal, Novi Sad	4	87
Prilog ispitivanju sadržine bjelančevina mlijeka matematičkim metodama, prof. dr. Natalija Dozet, dipl. inž. Marko Stanišić, Sarajevo	5	109
Pregled poslovanja mljekara u SRH 1966, dipl. inž. Matej Markeš, Zagreb	6	121
Osnovni principi proizvodnje trajnog jogurta, prof. dr. Ante Petričić, Zagreb	6	128
Mljekare u Sloveniji u godini 1966 otkupile i preradile dosad najveće količine mlijeka, dipl. inž. Milan Hafner, Ljubljana	6	137
Iskorištenje ukupnih bjelančevina mlijeka kod proizvodnje svježeg kravljeg sira, prof. dr. Ante Petričić, dipl. inž. Ružica Mađarević, Zagreb	7	145
Prilog problemu određivanja pH topljenih sireva, dr. inž. Đorđe Zonji, Beograd	7	152
Pouzdanost pokusa na peroksidazu i fosfatazu u kontroli ispravno pasteuriziranog mlijeka i vrhnja, dipl. inž. Darko Škrinjar, Zagreb	7	154
Proizvodnja mlijeka na društvenim gospodarstvima i stočarskim organizacijama u kooperaciji u SRH god. 1966., K., Zagreb	7	158
Prilog proučavanju sastava i svojstava mlijeka fakultetskog oglednog dobra Butmir, prof. dr. inž. Natalija Dozet i dipl. inž. Marko Stanišić, Sarajevo	8	169
Najracionalnije iskorištenje sporednih proizvoda mljekarske industrije, dipl. inž. Matej Markeš, Zagreb	8	178

Primena indikatora u analizi mleka i mlečnih proizvoda, dipl. inž. Relja Stelkić, Novi Sad	8	185
Mikrobiologija tvrdih sireva, dipl. inž. Franc Forstnerič, Kranj	9	193
Naši tvrdi ovčiji sirevi, prof. dr inž. Nikola Zdanovski, Sarajevo	9	199
Sterilizovano mleko, dipl. inž. Dragoslava Mišić i dipl. inž. Dušica Petrović, Zemun	9	206
Prilog razmatranju čvrste i kompleksne saradnje u mlekarstvu, dipl. inž. Momčilo Đorđević, N. Beograd	10	217
Ispitivanje održivosti maslaca nekih mlekara u Vojvodini, dr. J. Rašić, S. Milin, D. Ilić, Novi Sad	10	222
Kemijska kvaliteta vode u proizvodnji maslaca, dipl. inž. Z. Kovač, Zagreb	10	226
O mogućnostima uticaja na reološke osobine maslaca, Mr. J. Vasić Novi Beograd	10	229
Da li merinizacija smanjuje mlječnost ovaca? dr F. Jardas, Zagreb	10	237
Ocjenjivanje kvalitete mlijeka i mlječnih proizvoda na XXXIV Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu god. 1967., prof. dr Dimitrije Sabadoš, Zagreb	11	241
Osvrt na proizvodnju, preradu i tržište mlekom i mlečnim proizvodima za 1966. u Jugoslaviji, dipl. inž. Dušan Vitković, Novi Beograd	11	257
Proslava 60-godišnjice mljekarskog školstva u Sloveniji, dipl. inž. Janez Perovšek, Ljubljana	12	265
O 60-godišnjici mljekarskog školstva u Sloveniji, dipl. inž. Franc Forstnerič, Kranj	12	266
Osvrt na mljekarsko školstvo Slovenije i na neke značajne probleme mljekarstva, dipl. inž. Milan Hafner, Ljubljana	12	272
Jugoslavenski jubilej stručnog obrazovanja iz mljekarstva, prof. dr Dimitrije Sabadoš, Zagreb	12	275
Utjecaj premiranja mlijeka i garantiranih minimalnih otkupnih cijena mlijeka za unapređenje govedarstva i uzgojno-seleksijski rad na privatnom sektoru, dipl. inž. Drago Auslender, Zagreb	12	277
Uzgojno-seleksijski rad na socijalističkim gospodarstvima SR Hrvatske, dipl. inž. Milan Šebalj, Zagreb	12	281

II Iz mljekarstva stranih zemalja

Razvoj mljekarske industrije u Rumunjskoj, dr C. Stoian, Bukurešt	2	55
Kontrola sirovog mlijeka, Z. Mašek	2	59
Utjecaj antibiotika na mikrofloru i kvalitetu kulture za maslac, Nikola M. Nikolov, Sofia	4	73
Tehnologija i proizvodnja maslaca u Narodnoj Republici Bugarskoj, Nikolaj V. Vlčev, Sofia	4	83
Mikroflora bugarskog maslaca i rezultati degustacija u razdoblju od 1963. do 1966. godine. Marija S. Kondratenko i Katja P. Daneva, Sofia	5	98
Utjecaj antibiotika na mikrofloru i kvalitetne pokazatelje sirarske kulture, N. M. Nikolov, Sofia	5	112

III Konferencije, skupštine, sjednice

Prošireni sastanak Upravnog odbora Udruženja mljekarskih radnika SRH	1	24
Sjednica Upravnog odbora Udruženja mljekarskih radnika SRH	3	66
V glavna godišnja skupština Udruženja mljekarskih radnika SRH	6	142
Zaključci glavne godišnje skupštine Udruženja mljekarskih radnika SRH	7	162

IV Vijesti

U Zagrebu je održan seminar za unapređenje tehnologije maslaca, P.	2	69
In memoriam — Anton Pevc, Ivančna Gorica pri Stični	2	71

Odluka o određivanju premija za kravlje mlijeko u god. 1967. (Sl. list 7/1967)	3	67
Postupak za ostvarivanje premije za kravlje mlijeko u god. 1967.	3	67
Održano predavanje u mljekari »SLAVIJA« — Staro Petrovo Selo	3	68
7 nagrađenih proizvoda na proljetnom ZV	4	92
In memoriam, — Andrija Hosu, Osijek	4	94
Stručno obrazovanje kadrova u mljekarskoj industriji, Miloš Mesner, Novi Beograd	5	118
Poljoprivredna smotra u Jastrebarskom	8	188
Dokora će biti dovršena gradnja mljekare u Karlovcu	8	189
»Zagrebačka mljekara« nagradila proizvođače mlijeka s područja Velike Gorice	9	210
Međunarodni sajam prehrambene industrije, dipl. inž. D. Škrinjar, Zagreb	9	212
Aktuelni problemi i stanje u stočarstvu	10	235
Stočarska izložba u Bjelovaru	10	236
Visoka proizvodnja zahtijeva modernu opremu mljekara, (Tanjug)	10	236
Savjetovanja o unapređenju stočarstva na području kotara Osijek	10	238
III internacionalni zootehnički simpozijum u Milanu, »Veterinaria«	11	264
Premija za kravlje i ovčje mlijeko	12	287

